

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ Ο.Σ.Σ.

Ηλίας Μαυροειδής

A. Πλαίσιο:

Ο σχεδιασμός που ακολουθεί αφορά την πρώτη (4ωρη) Ο.Σ.Σ. της Θεματικής Ενότητας ΕΚΠ65 (Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση).

B. Μαθησιακοί στόχοι της 1ης Ο.Σ.Σ. στα διάφορα επίπεδα:

Ο φοιτητής μετά την ολοκλήρωση της 1^{ης} Ο.Σ.Σ. θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. Γνωστικές δεξιότητες:
 - 1.1. Να αναγνωρίζει τους στόχους της Θεματικής Ενότητας και τον τρόπο λειτουργίας των σπουδών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
 - 1.2. Να οργανώνει τη μαθησιακή του πορεία σε σχέση με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
 - 1.3. Να προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά του γραπτού ακαδημαϊκού λόγου.
 - 1.4. Να αναγνωρίζει τα βασικά στοιχεία του συστήματος βιβλιογραφικών αναφορών/ παραπομπών APA.
 - 1.5. Να εξηγεί τη σημασία του ρόλου της τεκμηρίωσης.
 - 1.6. Να αναλύει τις βασικές έννοιες-κλειδιά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
 - 1.7. Να επιχειρηματολογεί σχετικά με τη σημασία της ανοικτής εκπαίδευσης.
 - 1.8. Να διαχωρίζει την έννοια της ανοικτής εκπαίδευσης από αυτήν της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αλλά και να τις συνδέει.
 - 1.9. Να επεξεργαστεί το ζήτημα της 1^{ης} Γραπτής Εργασίας.
2. Ικανότητες:
 - 2.1. Να συνεργάζεται με τους υπόλοιπους φοιτητές και να δουλεύει σε ομάδες.

3. Στάσεις:
- 3.1. Να αποδέχεται τους όρους του μαθησιακού συμβολαίου.
 - 3.2. Να αναγνωρίζει τη σημασία του ομαδικού κλίματος και της συνεργατικής διαδικασίας.
 - 3.3. Να εκτιμά τη συμβολή των γραπτών εργασιών στη μαθησιακή διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
 - 3.4. Να διαπραγματεύεται τις μαθησιακές του ανάγκες σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους της Θεματικής Ενότητας.

Αιτιολόγηση μαθησιακών στόχων:

Πρόκειται για την πρώτη Ο.Σ.Σ. της Θεματικής Ενότητας ΕΚΠ65 και ως εκ τούτου βασικός στόχος είναι να διαμορφώσουμε ένα θετικό και συνεργατικό μαθησιακό κλίμα μεταξύ των ενηλίκων μαθητευομένων (στόχοι 2.1. και 3.2.). Για τον σκοπό αυτό, θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τις μαθησιακές τους ανάγκες και να τις συνδέσουμε με μαθησιακούς στόχους της Θεματικής Ενότητας (στόχος 3.4.).

Επιπλέον, θα πρέπει να εξοικειωθούν οι μαθητευόμενοι με τον τρόπο οργάνωσης των σπουδών τους στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (στόχοι 1.1., 1.2. 1.3., 1.4., 1.5. και 3.3.) και να κατανοήσουν τη σημασία της ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής τους στις Ο.Σ.Σ. (στόχοι 2.1., 3.1. και 3.2.). Επίσης, να αντιληφθούν το επίπεδο και τις απαιτήσεις ενός μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών, κυρίως όσον αφορά στις γραπτές εργασίες οι οποίες έχουν έναν ειδικό, ιδιαίτερα σημαντικό, ρόλο να διατελέσουν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (στόχοι 1.3., 1.4., 1.5., 3.3.).

Όσον αφορά στα αμιγώς ακαδημαϊκά ζητήματα, οι μαθητευόμενοι σε μια πρώτη Ο.Σ.Σ., η οποία είναι ίσως και η πρώτη ουσιαστική επαφή τους με το γνωστικό αντικείμενο, θα πρέπει να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες-κλειδιά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (στόχος 1.6.) και της ανοικτής εκπαίδευσης (στόχος 1.7.) και να είναι σε θέση να αναλύουν τις διαφορές αλλά και τη συσχέτιση της ανοικτής με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (στόχος 1.8.).

Τέλος, είναι απαραίτητο στην πρώτη Ο.Σ.Σ. να συζητηθεί και να αναλυθεί η 1^η Γραπτή Εργασία (στόχος 1.9.). Η πρώτη Ο.Σ.Σ. συνιστά θεμελιώδη διαδικασία,

καθώς σε αυτή γίνεται η πρώτη επαφή της μαθησιακής ομάδας και καθορίζεται το συμβόλαιο της εκπαιδευτικής διεργασίας της Θεματικής Ενότητας για όλη την ακαδημαϊκή χρονιά (στόχοι 3.1, 3.2 και 3.4).

Γ. Σχεδιάγραμμα Ο.Σ.Σ.

Θέμα / Υποενότητα	Διάρκεια	Τεχνική	Μέσα	Συσχέτιση με στόχους
Αλληλο-γνωριμία	40΄	Αλληλοπαρουσίαση σε ζευγάρια / τετράδες	Πίνακας / χαρτοπίνακας	2.1. , 3.2.
Ανάδειξη μαθησιακών αναγκών	20΄	Συζήτηση σε ομάδες των τεσσάρων	Πίνακας	3.4.
Εισαγωγή στη Θ.Ε. και εξοικείωση με τον τρόπο οργάνωσης των σπουδών	30΄	Εισήγηση Συζήτηση Ερωτήσεις-απαντήσεις	Πίνακας Βιντεο-προβολέας & Υπολογιστής	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5. , 3.3.
Διάλειμμα	20΄			
Ρόλος της γραπτής εργασίας	15΄	Συζήτηση σε ομάδες ή καταιγισμός ιδεών	Πίνακας	1.3., 1.4., 1.5., 3.3
Ακαδημαϊκός λόγος & γραπτές εργασίες	35΄	Εργασία σε ομάδες Εισήγηση	Πίνακας Φωτοτυπίες επιστημονικού άρθρου Βιντεο-προβολέας & Υπολογιστής	1.3.
Σύστημα APA	20΄	Άσκηση και συζήτηση	Πίνακας Τόμος	1.4., 1.5.

			εκπαιδευτικού υλικού Βιντεο- προβολέας & Υπολογιστής	
Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της ανοικτής εκπαίδευσης	30'	Συζήτηση σε ομάδες	Πίνακας Βιντεο- προβολέας & Υπολογιστής	1.6., 1.7, 1.8.
1 ^η Γραπτή Εργασία	15'	Ερωτήσεις-απαντήσεις	Πίνακας Βιντεο- προβολέας Υπολογιστής	1.9.

Αιτιολόγηση επιλογών για τις εκπαιδευτικές τεχνικές και μέσα:

Έγινε προσπάθεια να αξιοποιηθούν ποικίλες εκπαιδευτικές τεχνικές που να συνάδουν με τις αρχές εκπαίδευσης των ενηλίκων. Οι περισσότερες από αυτές καλλιεργούν το ομαδο-συνεργατικό πνεύμα, όπως η συζήτηση σε ομάδες, ενώ η εισήγηση χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με ερωτήσεις-απαντήσεις ή συζήτηση και σε κάθε περίπτωση δεν ξεπερνά τα δέκα (10) λεπτά. Συγχρόνως, ο συνδυασμός διαφορετικών εκπαιδευτικών τεχνικών εμπλουτίζει την Ο.Σ.Σ. και βοηθάει να διατηρείται η προσοχή και το ενδιαφέρον των φοιτητών.

Τεχνικές όπως είναι το παίξιμο ρόλων και η προσομοίωση δεν χρησιμοποιήθηκαν, γιατί είναι πιο σύνθετες και δεν συνάδουν τόσο με τους εκπαιδευτικούς στόχους της 1^{ης} Ο.Σ.Σ. Οι τεχνικές οι οποίες επιλέχθηκαν συμβάλλουν στη ανάδειξη και αναγνώριση των μαθησιακών αναγκών και προωθούν την αυτορύθμιση και ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών.

Για παράδειγμα, η Ο.Σ.Σ. αρχίζει με την αλληλογνωριμία, η οποία γίνεται με τρόπο που να προάγει τη συνεργασία και να συμβάλλει στην αρχική διαμόρφωση του

κλίματος της ομάδας. Στη συνέχεια, στην προσπάθεια να εξυπηρετηθούν οι στόχοι 1.1., 1.2. 1.3., 1.4., 1.5., 3.3, επιλέχθηκαν οι τεχνικές της σύντομης εισήγησης, της συζήτησης και των ερωτήσεων-απαντήσεων. Η σύντομη εισήγηση αφορά στην «Εισαγωγή στη Θ.Ε. και εξοικείωση με τον τρόπο οργάνωσης των σπουδών τους στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση». Έχει διάρκεια δέκα (10) λεπτών ενώ τα υπόλοιπα είκοσι (20) λεπτά αξιοποιούνται με την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών μέσω των τεχνικών των ερωταπαντήσεων και της συζήτησης.

Στο δεύτερο μέρος της Ο.Σ.Σ. γίνεται, αρχικά, εμβάθυνση σε ορισμένα από τα θέματα αυτά, όπως η ακαδημαϊκή γραφή, η συγγραφή γραπτών εργασιών και το σύστημα APA, πάλι, κατά κύριο λόγο, μέσω ομαδοσυνεργατικών τεχνικών που διασφαλίζουν την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων. Ακολουθεί μία εισαγωγή στο εκπαιδευτικό αντικείμενο της Θ.Ε. (που ταυτίζεται όμως και με τη μέθοδο/φιλοσοφία των σπουδών στο Ε.Α.Π.) μέσω συζήτησης σε ομάδες. Η συνάντηση ολοκληρώνεται με σύντομες διευκρινίσεις για την 1^η γραπτή εργασία.

Όσον αφορά στο ζήτημα της διάκρισης των εκπαιδευτικών ενεργειών σε αναγκαίες, χρήσιμες και σχετικές, πρέπει να επισημανθεί ότι χρησιμοποιήθηκαν κατά κύριο λόγο οι αναγκαίες. Αυτό διότι η πρώτη Ο.Σ.Σ. περιλαμβάνει, υποχρεωτικά, πολλά ζητήματα τα οποία πρέπει να διευκρινιστούν στο πλαίσιο του συμβολαίου της Θεματικής Ενότητας, ώστε να τεθούν τα σωστά θεμέλια και οι σπουδές να κυλίσουν ομαλά στην πορεία του χρόνου.

Τέλος, ως προς τα μέσα, επιλέχθηκαν αυτά τα οποία ταιριάζουν στις επιλεγθείσες τεχνικές και μπορούν να είναι διαθέσιμα στο περιβάλλον που πραγματοποιούνται οι Ο.Σ.Σ. του Ε.Α.Π. Επισημαίνεται ότι η αξιοποίηση των μέσων θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε η έμφαση να μην δίδεται στα μέσα αυτά καθαυτά, αλλά στην παιδαγωγική αξιοποίησή τους.